

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg er sådan set meget enig i det, der bliver sagt, for det bedste er jo, at det ligger på Reden. Det er der, kvinderne kommer, det er der, de føler sig trygge.

Omvendt må jeg så også sige, at vi kan se, at der i kommuneaftalen, hvor vi blev enige om at prioritere det sociale område, er sket en stigning i de udgifter, som kommunerne har brugt. Jeg mener, at de inden for det sociale område har brugt omkring 8-9 pct. mere end sidste år.

Så kan man selvfølgelig sige, at det er mærkeligt, trist og sørgeligt, at lige præcis det her vellykkede projekt, sådan som jeg opfatter det, er blevet lukket, og at det kun er 50.000 kr. om året. Men der har jeg det lidt sådan, at hvis staten skal gå ind og være regningsmand for de her vellykkede projekter, som vi har rundtomkring, får vi nok at lave, for der jo desværre også er andre gode projekter, der lukker rundtomkring.

Vi har også i satspuljen aftalen om tilvækstgaranti. Der, hvor kommunerne selv sparer på noget, de har sat i gang, kan vi ikke gå ind og lukke hullerne, for så får vi aldrig kommunerne til at forankre tingene. Det er simpelt hen der, min frygt ligger, og det er derfor, jeg henviser til midlertidige tilbud og så håber, at de finder en holdbar løsning.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Bortfaldet spørgsmål**Tredje næstformand (Kaj Ikast):**

Spørgsmål nr. S 1301, der er stillet til statsministeren af hr. Peter Skaarup, er taget tilbage. Spørgsmålet, der herefter er bortfaldet, lød således:

Spm. nr. S 1301

Til statsministeren (12/12 2003) af:

Peter Skaarup (DF):

»Vil statsministeren udstede en garanti for, at der ikke er uoverensstemmelser mellem grundloven og EU's forfatningstraktat, og vil statsministeren lade udfærdige et udredningsarbejde til belysning af denne problemstilling?«

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Forespørgsel nr. F 22:**Forespørgsel til socialministeren:**

»Hvordan vil regeringen på socialministerens område konkret følge op på »Charter for samspil mellem det frivillige Danmark/Foreningsdanmark og det offentlige« fra 2000 og herunder give en status over, hvilke initiativer der er taget til opfølgning på charteret?«

Af Sandy Brinck (S) og Margrethe Vestager (RV). (Forespørgslen anmeldt 7/11 2003. Fremme af forespørgslen vedtaget 13/11 2003).

Begrundelse**Margrethe Vestager (RV):**

»Charter for samspil mellem det frivillige Danmark/Foreningsdanmark og det offentlige« blev skabt i en unik proces mellem repræsentanter for henholdsvis det frivillige Danmark og det offentlige. Charteret er i sin karakter på ingen måde partipolitisk, men formulerer nogle centrale pointer, en dansk metode eller et dansk værdigrundlag, om man vil.

Vi har rejst denne forespørgsel for at få diskuteret, hvordan vi fortsat kan tage afsæt i samspillet i udviklingen af det danske demokrati og det danske velfærdssamfund. Charteret er for os at se centralt i denne udvikling, fordi det giver grundlaget også for de langt mere konkrete overvejelser, man må gøre sig i forbindelse med f.eks. et partnerskab.

Der ligger for os at se nye og hidtil ikke brugte muligheder for et bedre liv for mange borgere i samspillet mellem det frivillige Danmark og det offentlige. Det handler om at etablere partnerskaber i gensidig respekt med det mål at knytte helt nye dimensioner til kendte måder at løse opgaver på i vores samfund.

Dermed følger vi også opfordringen, som afslutter charterets tekst: at charteret benyttes som udgangspunkt for fortsat dialog om værdier, rammer og konkrete muligheder for samspil mellem det frivillige Danmark og det offentlige på alle niveauer i samfundet.

Jeg vil gerne på vore vegne, men også på vegne af Venstre, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, De Konservative, SF og Kristendemokraterne fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget konstaterer, at lovgivningen om kommuners og amters pligt til at samarbejde med frivillige sociale organisationer (§ 115) efter fem års virke har medført en positiv udvikling i omfang og form for partnerskab mellem det offentlige og de frivillige organisationer, pålægger Folketinget regeringen at understøtte en fortsat udvikling af samarbejdet ved at

- opretholde den årlige opfølgning på § 115-samarbejdet,
- understøtte den lokale udvikling af partnerskabsaftaler, og
- ved at kommende love m.v. vurderes i forhold til deres konsekvenser for den frivillige indsats, således at de ikke får utilsigtede virkninger.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 44).

Kl. 15.05

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Formanden har modtaget forslaget til vedtagelse og vil læse det op, når vi kommer til forhandlingerne, hvor det hører hjemme.

Jeg vil samtidig gøre opmærksom på de nye regler om korte bemærkninger, som skal bruges, når ministeren er færdig med sin besvarelse.

Hvis der er korte bemærkninger, er det jo nu fra pladserne.

Besvarelse

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg er glad for denne forespørgsel, fordi den giver anledning til, at vi kan få en god debat om arbejdet med at styrke det frivillige sociale arbejde.

Det frivillige sociale arbejde har generelt en høj prioritet hos regeringen. Vi anser den frivillige sektor for at være en vigtig medspiller for det offentlige, når det gælder indsatsen for de svageste grupper i samfundet. De frivilliges indsats er et godt supplement til den offentlige indsats, fordi de frivillige kan tilbyde noget andet. De kan tilbyde omsorg og menneskeligt engagement, og så har de frivillige ofte en anden tilgang til at løse problemerne.

Handlingsprogrammet »Det fælles ansvar« var regeringens udspil til bl.a. generelt at styrke det frivillige sociale arbejde. Samspillet mellem den offentlige og den frivillige sektor er et af handlingsplanens centrale punkter. Det er jo så-

dan, at der på det sociale område er nogle opgaver, som det offentlige skal tage sig af, mens der er andre opgaver, som frivillige kan vælge at gå ind i og løse. Og på nogle områder når vi de bedste resultater i et samarbejde mellem det offentlige og de frivillige, og derfor er det vigtigt med et godt samspil.

Der vil også fremover være brug for, at den frivillige sektor deltager i løsningen af sociale opgaver, både sammen med den private sektor og i høj grad også sammen med den offentlige sektor.

Jeg hører ofte både politikere og frivillige, der er bekymrede for, at et øget eller et tættere samarbejde mellem det offentlige og de frivillige vil betyde, at det offentlige kommer til at omklamre de frivillige sociale organisationer. Jeg kan sagtens forstå bekymringen, men jeg mener også, at man skal passe på med at overdrive dem. Både »Charter for samspil mellem det frivillige Danmark/Foreningsdanmark og det offentlige« og § 115 i lov om social service lægger op til mere samarbejde, men mere samarbejde er ikke det samme som at sige, at det frivillige og det kommunale niveau skal flyde sammen, eller at grænserne skal udviskes.

Charteret opstiller tre punkter for samspillet mellem det offentlige og det frivillige Danmark, der giver nogle rammer for, hvordan samarbejdet undgår at flyde sammen:

For det første nævnes det, at samspillet skal være baseret på tillid og respekt. Det indebærer bl.a., at begge sektorer forskellige kvaliteter skal respekteres, og at de frivillige selvfølgelig selv skal beslutte, hvilke opgaver de vil gå ind i og løse. For det andet understreges det, at den frivillige indsats ikke skal erstatte den offentlige. Og for det tredje opfordrer charteret til, at foreninger og organisationer, der modtager offentlig støtte, bør beskrive værdierne og målet for deres arbejde, og at det offentlige ikke skal blandes ind i at beskrive det.

Charteret siger netop, at det frivillige arbejde skal være frivilligt, og den holdning er jeg fuldstændig enig i. Det giver ikke meget mening, hvis man tror, at det offentlige kan overtage det frivillige arbejde. Og heller ikke omvendt: De frivillige skal ikke overtage det offentlige ansvar. Jeg tror nu heller ikke, at der vil være den store fare for, at det kan ske. Mon ikke de frivillige ville være smuttet for længst, hvis de følte, at nogen tvang dem til at udføre bestemte typer opgaver?

Jeg ser charteret som et vigtigt grundlag for at fortsætte arbejdet med at udvikle et samspil omkring det frivillige sociale arbejde. Og så vil jeg gerne understrege, at de værdier og rammer, der er formuleret i charteret, er formuleret af politikere, repræsentanter fra den frivillige verden og den offentlige sektor i fællesskab, som vi også hørte fra fru Margrethe Vestager. Det forpligter derfor begge parter at gøre en indsats for at styrke og udvikle samarbejdet.

Fru Sandy Brinck og fru Margrethe Vestager spørger, hvordan regeringen vil følge op på »Charter for samspil mellem det frivillige Danmark/Foreningsdanmark og det offentlige«. Det giver mig anledning til at nævne nogle af de initiativer, som jeg gennem de seneste 2 år har taget for at styrke samspillet.

Kl. 15.10

Jeg vil starte med at nævne de otte regionale møder, som lige er blevet afviklet her i oktober og november måned. På møderne har det lokale samarbejde mellem kommuner, amter og frivillige været i fokus. Fremmødet på møderne har været overvældende, især fra de frivilliges side. Meningen har været, at møderne skulle sætte skub i dialogen mellem de lokale myndigheder og de frivillige organisationer og skabe opmærksomhed omkring samarbejdet.

Et vigtigt budskab fra alle otte møder var bl.a., at samarbejdet ikke kommer af sig selv. Både det offentlige og de frivillige organisationer skal spille en aktiv rolle for at få dialogen og samarbejdet til at fungere. De meldinger, jeg har fået fra møderne, viser også, at det er vigtigt at starte med en dialog i stedet for kun at være optaget af det med § 115-støtten.

Som opfølgning på møderne bliver der her efter nytår udsendt en avis til alle de lokale parter, både til dem, der deltog på møderne, og til dem, der ikke gjorde. Avisen tager fat på nogle af de problemstillinger, der er kommet op på møderne, og formidler de gode erfaringer videre, som blev præsenteret undervejs.

Socialministeriet sendte i august måned et idékatalog på gaden for at inspirere de lokale parter til at gøre samarbejdet bedre. Kataloget indeholder ti meget forskellige eksempler på, hvordan man kan etablere et godt og frugtbart samarbejde. En anden måde at skabe et godt samspil mellem den frivillige verden og det offentlige er ved at afprøve nye måder at samarbejde på.

Jeg vil nævne de tre modelprojekter omkring partnerskaber, som Socialministeriet har sat i

gang. Ordet partnerskab er jo et ord, der bruges meget for tiden. I denne sammenhæng dækker det over, at f.eks. en kommune og en frivillig social organisation samarbejder om en bestemt konkret opgave, og at samarbejdet er ligeværdigt, fordi det bygger på dialog og gensidig respekt.

Partnerskabsprojektet tager udgangspunktet i charteret, og projektet tager skridtet videre ved at opstille forskellige modeller for partnerskaber. Erfaringerne skal senere formidles til andre i den frivillige og den offentlige sektor, som kunne tænke sig et samarbejde på tværs af sektorer. På den måde synes jeg, at projekterne er en konstruktiv udmøntning af charteret.

Kort før jul kom så resultaterne fra de seneste § 115-redegørelser fra amter og kommuner om det lokale samarbejde med de frivillige sociale organisationer. Jeg må sige, at konklusionerne fra den samlede rapport i det store og hele er meget positive.

Samarbejdet mellem amter og kommuner og de frivillige organisationer er en vigtig del af servicelovens § 115, og derfor er jeg særlig glad for, at rapporten kunne dokumentere, at der siden § 115 trådte i kraft er sket en positiv udvikling i samarbejdet. Det er tegn på, at rigtig mange kommuner har opdaget de fordele, der er ved at have et konstruktivt samarbejde med de lokale organisationer.

Det er også positivt, at kommuner og amter nu uddeler 97 pct. af det beløb, de får over bloktilskuddet til at støtte det frivillige sociale arbejde, men det ville jo selvfølgelig være flot, hvis det kunne komme op på de 100 pct. og gerne over.

Som forespørgerne kan høre, har vi fra Socialministeriets side gjort vores til at gøde jorden og opmuntre til lokalt samarbejde og dialog, sådan som charteret jo lægger op til. De initiativer, som Socialministeriet har sat i gang, er på den ene side med til at give konkrete erfaringer med samarbejde mellem den offentlige og den private eller frivillige sektor, og på den anden side bidrager de mange initiativer til at skabe større synlighed om den frivillige sektors styrke og muligheder.

Når det så er sagt, vil jeg også sige, at det er min holdning, at de lokale parter selv må tage fat og gøre det hårde arbejde for at etablere et samarbejde, der er tilfredsstillende og givtigt for alle. Det kan vi ikke fra centralt hold pålægge dem.

Der er således fuld gang i opfølgningen på charteret.

Forhandling

Sandy Brinck (S):

Først skal jeg takke for besvarelsen.

For Socialdemokratiet er det afgørende, at det offentlige og det frivillige Danmark ikke bliver hinandens konkurrenter. Vi skal ikke spille hinandens gode kræfter på at kunne det samme og slås om opgaverne. Vi skal derimod bruge den forskellighed, der ligger i at være henholdsvis offentlig og frivillig, til at skabe bedre hjælp og støtte til dem, som har behov, altså skabe mere fællesskab.

Vi ønsker, at folk, der bor i Danmark, er medborgere. Man er ikke bare kunder i en butik, hvor man vælger på det offentliges hylde, og man er heller ikke bare skatteyder, så man, når man har betalt sin skat, blot kan regne med, at al medmenneskelighed kommer fra kommunen. Derfor er det for os vigtigt, at vi politisk understøtter det civile Danmark uden at omklamre det.

Kl. 15.15

Kunsten er målrettet at arbejde for synergien mellem systemet og civilsamfundet. Det var jo også derfor, at vi i sin tid lavede charteret for samspil mellem de frivillige organisationer og det offentlige Danmark.

I november fik vi den seneste redegørelse om § 115, som opstiller erfaringerne, men så sandelig også udviklingspotentialer for samarbejdet med frivillige organisationer. Faktisk er der noget i rapporten, der tyder på, at det går lidt den forkerte vej i øjeblikket, hvor flere kommuner afskaffer deres frivillighedspolitik, hvor vi i stedet meget gerne så, at der var flere end blot den halvdel, som i dag har en frivillighedspolitik.

Det fremgår også af rapporten, at der stadig er nogen uklarhed i forhold til begrebet frivillighedspolitik og også uklarhed i forhold til, hvad de øremærkede penge i § 115 kan bruges til. Der er således nogle helt klare opgaver at tage fat på. Dels bør det at skabe og afklare en frivillighedspolitik op i gear igen og meget gerne med rådgivning og informationsarbejde fra Kontaktudvalget for frivilligt socialt arbejde, dels er det set med vores øjne helt tåbeligt at afskaffe redegørelsen om § 115-samarbejdet. Det glæder os derfor, hvis dagens debat kan munde ud i, at vi fak-

tisk fastholder det fokus og den afrapportering, så vi ved, hvad der sker derude.

Samtidig kan vi se, at hele tanken om partnerskaber, som jo gennemsyrrer charteret, ikke er kommet så langt, som vi godt kunne ønske os. Ifølge rapporten er der stadig bekymring hos nogle frivillige organisationer omkring ligeværdigheden i det samarbejde.

Se, det er netop ligeværdigheden, partnerskabet, gensidigheden, som skal skabe den synergi, vi ønsker, og derfor skal der til stadighed arbejdes videre med konkrete modeller for sådanne partnerskabsaftaler. Her ser vi Kontaktudvalget for frivilligt socialt arbejde og videntcentre som aktive aktører til råd, vejledning og inspiration for det lokale arbejde.

Hvis jeg lidt mere konkret skulle pege på nogle områder, hvor vi indholdsmæssigt ser potentialer, er et oplagt område de udstødte, mennesker, som føler sig svigtet af det offentlige, hvor sagsbehandlernes hænger dem langt ud af halsen, og hvor socialforvaltningen sukker dybt, når borgeren henvender sig. Her kan de frivillige noget; de kan bygge bro og skabe tillid både til systemet og også til, at den enkelte faktisk kan komme videre.

Et andet område er ældreområdet, hvor mange ældre desværre er ensomme. Her er besøgsvenner en helt uovertruffen god idé. Et tredje område kunne være børn og unge i risiko for marginalisering. Her gør mange foreninger, både sports-, musik- og spejderforeninger, meget for at inddrage dem, og også her kan man få meget ud af det.

Det afgørende er klarheden om samarbejdets form, opgavernes fordeling, og at man indgår som hinandens supplement og ikke hinandens konkurrenter. Vi skal bruge kræfterne konstruktivt, vi skal bruge hinandens kræfter bedre. Det er gennem den synergi, vi kan give en bedre støtte til de borgere, som har brug for hjælp.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Som meddelt af fru Margrethe Vestager under begrundelsen for forespørgslen er der fremsat følgende forslag til vedtagelse af Det Radikale Venstre, Venstre, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, De Konservative, SF og Kristendemokraterne: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Afstemning vil først finde sted torsdag den 15. januar 2004.

Eva Kjer Hansen (V):

I Venstre bakker vi stærkt op om det frivillige arbejde. Det engagement, der bliver udvist fra de frivilliges side, er uvurderligt for det danske samfund. Den ældre får en besøgsven; voldsramte kvinder kan søge hjælp og beskyttelse på krisecentre; narkomaner får et værested; børn har nogle voksne at spørge til råds. Listen over de mange tiltag er lang og mangfoldig.

KL 15.20

Den frivillige virkelyst er ikke bare til glæde for modtagerne eller brugerne, men også givtig for de frivillige selv. Det er en glæde at kunne hjælpe andre.

Den frivillige indsats er et betydningsfuldt supplement til det offentlige ydelser. Det er myndighedernes pligt at sikre de basale ydelser. Men derudover er der megen værdi i den omsorg, interesse og bekymren sig om, der ligger i den hjælpende hånd fra den frivillige. Vi skal være opmærksomme på, at de frivillige netop er der, fordi der er nogle, der har brug for hjælp, fordi der er en opgave, der skal løses, og så er de der, fordi det er frivilligt.

Jeg er ikke så bekymret for, hvem der tager initiativet til en frivillig indsats. Den frivillige skal nok kunne sige til og fra i forhold til, hvad han eller hun finder er acceptabelt.

For Venstre er det vigtigt, at vi gør det så nemt som muligt at være frivillig. Vi skal ikke blokere, men netop skabe plads til, motivere og opmuntre til, at flere ønsker at bidrage gennem det frivillige arbejde.

Regeringen har da også taget flere initiativer. Socialministeren nævnte handleplanen »Det fælles ansvar«, der har meget fokus på netop de frivillige organisationers indsats, idékataloget, der er udsendt, og de regionale møder, der følges op.

Men også på andre områder er der taget initiativer. Der er fjernet en masse administrativt bøvnl, ved at foreninger er blevet fritaget for moms, og de foreninger, der har en større omsætning, kan nøjes med én gang at søge om momsfratagelse. Pølsecirkulæret er også blevet fjernet. Det var det, der gik ud på, at alle frivillige, der ville servere pølser ved specielle lejligheder, skulle på et 8-timers hygiejnekursus forinden. Det er et eksempel på, hvordan man kan ødelægge lysten og muligheden for at gøre en frivillig indsats. Derfor er der ved eventuelle nye initiativer, lovforslag eller andet brug for, at vi har øje for, hvordan det indvirker på frivillighedsområdet.

I Venstre er vi åbne over for, at der videreudvikles på det frivillige område. Der må gerne prøves nyt. Dels sker der ændringer i behov for og efterspørgsel efter den frivillige hjælp, dels er det positivt, hvis flere kan motiveres og engageres i det frivillige arbejde. Jeg ser f.eks. gerne, at der arbejdes videre med de såkaldte partnerskabsaftaler, hvor f.eks. en kommune og en social frivillig organisation samarbejder om nogle konkrete opgaver og nøje får afklaret, hvordan og hvorledes det skal foregå.

Jeg finder også, at udviklingen med flere frivillige på sundhedsområdet er positiv og viser, hvordan man med klare aftaler og rammer for samarbejdet kan opnå et flot løft for patienterne.

Den seneste rapport om § 115-midlerne viser generelt et positivt billede. Der er sket en udvidelse af det frivillige sociale arbejde, og 97 pct. af bloktilskuddet går til de frivillige. Der er naturligvis forskel på, hvordan billedet tegner sig i kommunerne. Nogle steder er samspillet mellem det frivillige og det offentlige bedre end andre steder. Halvdelen af kommunerne har frivillighedsråd, og nogle nøjes med en fast kontaktperson. Der er desværre færre kommuner, der har en frivillighedspolitik end tidligere. Og der er stor forskel på de beløb, der uddeles, og hvor meget der overhovedet gives i støtte, for nu at nævne nogle af resultaterne fra rapporten.

Jeg kan kun opfordre kommunerne til at være meget opmærksomme på at understøtte initiativer på det frivillige område, for forholdsvis få midler kan der ofte ses et stort udbytte.

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Jeg må bede ordføreren gå ned, idet teknikken ikke virker i øjeblikket, så vi må holde det gamle system, hvor spørgeren kommer herop.

Det er en god start på det nye Ting!

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg bed mærke i, at Venstres ordfører til forskel fra ministeren faktisk havde noteret sig, at der også var nogle bekymringspunkter i den seneste redegørelse. Her sagde Venstres ordfører, at Venstre kun kunne opfordre til, at man ude lokalt blev ved med at udvikle hele frivillighedspolitikken.

Derfor vil jeg godt spørge Venstre ordfører, om der måske var en idé i, at vi også centralt gjorde noget, når nu rapporten meget præcist peger på nogle problemer i forhold til klarhed

om begreber og særlig i forhold til § 115-penge-
ne, og hvordan de kan anvendes.

Kl. 15.25

Et andet spørgsmål er, at i rapporten og også i ministeriets følgebrev bliver det nævnt, at man går ud fra, at det er på et naturligt leje. Jeg vil godt spørge Venstre, om de oplever det sådan, at frivillighedspolitikken i Danmark nu er på et naturligt leje, og hvordan de så i øvrigt definerer det, hvis de er enige med rapporten og ministeren.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Eva Kjer Hansen. Fru Sandy Brinck kommer bagefter op med det samme.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Det må være tillempede nye regler, vi har med at gøre.

Jeg vil sige til fru Sandy Brinck, at jeg tror, det er utrolig vigtigt for det frivillige arbejde, at vi netop giver plads til fleksibilitet og mangfoldighed ude i kommunerne og ikke begynder fra centralt hold at definere og fastlægge, hvordan og hvorledes det frivillige arbejde skal foregå.

Der er jo meget stor forskel, som vi har kunnet se af forskellige undersøgelser, og jeg synes, det er lokalt, man skal tage debatten om, hvordan man f.eks. skal anvende § 115-midlerne, og man skal tage den ud fra, hvad man sætter i gang lokalt, hvad behovet er, og hvad interessen og engagementet drejer sig om.

Jeg skal ikke på nogen måde gøre rede for, hvilke formuleringer der er blevet brugt i rapporten om § 115-midlerne. Det må stå for forfatterens egen regning. Jeg vil ikke bruge ordet et naturligt leje. Jeg synes, vi har fået tegnet et billede af, hvordan situationen er. Der kan jo sagtens gøres meget mere, og derfor kom jeg også med en klar opfordring til kommunerne om at understøtte det frivillige arbejde, for jeg tror, at der er meget stor gavn af det. Bare en lille støtte fra offentlig side kan nogle gange sætte en masse ting i værk.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Der er jo ingen, der kan være uenig i, at det her samarbejde skal udvikle sig lokalt, men vi har jo netop øremærket nogle penge til det samarbejde, hvor jeg dog synes, at de frivillige organisationer ude i landet også har en ret til at vide me-

get præcist, hvornår de kan sige til deres kommune, at det faktisk er det, pengene skal gå til.

Når jeg borer lidt i det, er det, fordi det faktisk overrasker mig, at vi efter så mange år stadig væk må læse i rapporten, at der er uklarhed om det. Derfor synes jeg, at det kunne være et forsøg værd, om der skulle gøres noget for at gøre det klart over for kommunerne.

Så er jeg glad for, at Venstre altså ikke ser noget naturligt leje, og jeg vælger at forstå det sådan, at Venstre faktisk ser nogle potentialer. Det glæder mig, for det er helt i den ånd, at debatten er rejst.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Da reglerne om § 115 blev aftalt, var der jo også bred opbakning til, at midlerne skulle gives som bloktilskud. Jeg holder meget fast i, at det er måden at give de her midler på, og derfor nævnte jeg i min ordførertale, at jeg synes, det er positivt, at vi nu kan tælle sammen og se, at 97 pct. af midlerne bliver brugt. Det er faktisk en ret god stigning over de år, der er gået.

Fra Venstres side har vi ingen intentioner om at gå ind og regulere og nøje definere, hvilke midler der skal gå til hvad. Jeg ved ikke, om det er et udspil, som Socialdemokratiet vil bringe på banen. Jeg synes, det hensigtsmæssige er, at man har den her udveksling på området, en debat om, hvad midlerne skal gå til, og så ude lokalt finder ud af, hvad det lige præcis er, der er det vigtigste at støtte her hos os.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Fru Eva Kjer Hansen mente, at det var en god idé, som det også står i forslaget til vedtagelse, som mange af partierne står bag, at man skulle til at se på lovgivningen, og hvilken virkning den havde i forhold til frivilligt arbejde. Så kan man jo bare fra Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkepartis side glæde sig over, at det ikke var i kraft, da de afskaffede portostøtten, som jo nok kommer til at få noget betydning for det frivilligt arbejde.

Det, jeg egentlig ville spørge Venstres ordfører om, er, at jeg kunne forstå, Venstre gerne vil have, at mange flere skal være frivillige. Vil Venstre så også gå ind og se på rådighedsreglerne, sådan at der ikke kan være nogen tvivl om, at vi synes, det er utroligt positivt, hvis de mange mennesker, der er blevet sat uden for arbejdsmarkedet, arbejder frivilligt, og at de skal have

de bedste muligheder for at gøre det, i stedet for at de risikerer, at det kan få negative konsekvenser for dem, hvis de udfører noget frivilligt arbejde, når de nu ikke kan få lov til at få et lønarbejde?

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg skal måske oplyse fru Line Barfod om, at i forhold til diskussionen om portostøtten er der jo en pulje hos kulturministeren på 30 mio. kr., hvor lige netop de frivillige foreninger kan søge om midler til at få dækket portostøtten. Så der er jo netop taget et særligt hensyn til det her område, og der skal jeg kun takke fru Line Barfod for, at vi så også fik det fremhævet i forbindelse med debatten her i dag.

Kl. 15.30

Jeg synes, at mulighederne for at være frivillig er ret vidtgående i dag, og at man, både når man er på dagpenge eller er på efterløn, faktisk kan deltage i ret meget. Men der er stadig væk en debat omkring reglerne for efterløn, hvor den pjece, der blev udgivet, skal evalueres her i foråret, og der vil vi prøve at se på, om der stadig væk er nogle bindinger eller nogle uhensigtsmæssigheder, og så se på, om reglerne eventuelt skal ændres.

Jeg synes, at man skal afvente den evaluering, der finder sted i foråret.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Men det, at man skal evaluere noget omkring efterløn til foråret, er jo kun en lille del af det. Det glæder mig selvfølgelig, hvis Venstre vil være med til at sikre, at der ikke skal være nogen begrænsninger for, at også folk på efterløn kan arbejde frivilligt. Sådan forstod jeg Venstres ordfører.

Men der findes jo også en række andre områder. F.eks. møder jeg jævnligt førtidspensionister, der, hvis de deltager aktivt i frivilligt arbejde, hvad enten det er politisk arbejde, eller de hjælper andre med problemer, eller at man på anden måde kan se i lokalområdet, at de er aktivt frivillige, så risikerer, at det bliver brugt imod dem fra forvaltningen, så risikerer at få at vide, at de nu ikke skal have de ydelser, de ellers havde behov for, eller at man siger, at de jo så har noget arbejdsevne osv.

Jeg vil godt høre, hvad Venstres holdning til det er. Skal man som førtidspensionist, handicappet have ret til at deltage i frivilligt arbejde,

uden at det påvirker ens mulighed for at få førtidspension, handicapkompenserende ydelser osv.?

Tredje næstformand (Kaj Ikastr):

Fru Eva Kjer Hansen. Og efter det spørgsmål her har medlemmerne fået motion nok. Nu er tekningen kommet i orden igen. Så når fru Eva Kjer Hansen er færdig med at svare, kører vi fra pladserne, og ordføreren står heroppe.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Til fru Line Barfod skal jeg sige, at det med erhvervsvenen jo bliver afgjort i den konkrete sag. Men når man har truffet afgørelse, er jeg naturligvis tilhænger af, at den gruppe kan deltage i frivilligt arbejde lige så vel som alle andre. Og skulle der stadig være nogle specifikke problemstillinger, vil jeg meget gerne være med til at se på dem.

I forhold til reglerne i øvrigt skal jeg sige, at det var fru Line Barfods frie fortolkning af, hvad jeg sagde. Jeg afventer evalueringen af reglerne her i foråret, og så ser vi på, om der eventuelt er brug for initiativer.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Der er forhold, der fremmer, og der er forhold, der hæmmer muligheden for de frivillige foreninger. Det kendskab, jeg har til frivillige foreninger, er, at de jo er kendetegnet ved, at de typisk sådan opfører sig ligesom alle andre foreninger i Danmark. De har nogle medlemmer, og de har en generalforsamling, og de skriver til hinanden i et medlemsblad.

Jeg vil spørge, om fru Eva Kjer Hansen også har fået henvendelser i retning af, at forringelsen af portostøtten i forbindelse med finanslovvedtagelsen er med til at lægge væsentlige forhindringer i vejen for de frivillige, som jo netop typisk er den slags meget små foreninger, og om fru Eva Kjer Hansen er villig til at anerkende, at det måske ikke var særlig nænsomt over for frivillige foreningers mulighed for at kommunikere med hinanden. Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål, jeg vil stille, næh, det bliver senere.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg har allerede takket fru Line Barfod for at stille det spørgsmål til mig. Så kan jeg jo også takke

hr. Villy Søvnald for, at jeg får mulighed for at gentage min besvarelse til fru Line Barfod, nemlig at der jo med aftalen blev lavet en særlig pulje på 30 mio. kr., hvorfra netop f.eks. de frivillige foreninger vil kunne søge portostøtte.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Er det fru Eva Kjer Hansens opfattelse, at det dækker det hul, der opstår for de frivillige foreninger, når man sparer det kæmpe beløb, man sparer ved en finanslov, og så giver så lidt igen? Er det en garanti fra fru Eva Kjer Hansens side på, at frivillige foreninger på det her område ikke behøver at være bekymrede overhovedet, fordi de får det, de har fået indtil nu?

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg kan gentage, at der er afsat en pulje på 30 mio. kr., og der er nogle bestemte kriterier, der så skal opfyldes, for at man kan søge om portostøtte i denne pulje.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Først vil jeg gerne takke for Venstres tilsagn om at se på reglerne for frivilligt arbejde for folk, der er på overførselsindkomst, når evalueringen foreligger. Det tror jeg vi kan få en meget konstruktiv proces ud af.

Kl. 15.35

Nu er det jo sådan, at Venstre er et misundelsesværdigt stort kommuneparti, og derfor forstår jeg fru Eva Kjer Hansen sådan meget tillidsfulde tale om den lokale håndtering af det her og brug af midlerne, som at man internt i Venstre har en diskussion om, hvordan man rundt omkring i kommunerne kan gøre det til en Venstresag at have en frivillighedspolitik og få brugt pengene til at sørge for, at der udvikles partnerskaber.

Derfor vil jeg spørge fru Eva Kjer Hansen, om hun kan sige noget om, hvordan man arbejder med det, for det ville jo være meget betryggende for de af os, der ikke er så velrepræsenterede, hvis det faktisk var tilfældet.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg vil gerne takke fru Margrethe Vestager for anerkendelsen af, at Venstre er et stort kommunalt parti. Det agter vi også at blive ved med at være.

Som jeg nævnte i min ordførertale, er det jo meget forskelligt, hvordan det ser ud rundt omkring i kommunerne. Den interesse, der er for at være frivillig, beror jo også helt og aldeles på, hvad behovet er, og hvilket engagement der er.

Jeg synes, det er vigtigt, at vi herindefra ikke begynder med en centralisering af området, men netop tager udgangspunkt i, at det er lokalt, at man bliver nødt til at finde ud af, hvordan og hvorledes samarbejdet skal være, hvordan samspillet skal være mellem de frivillige og kommunen, hvilke projekter der skal sættes i værk, og hvordan omfanget af den frivillige indsats i det hele taget skal være.

Jeg tror, at det her er et emne i Venstre, lige så vel som det sikkert er det i mange andre partier, fordi hele frivillighedsområdet har så stor en betydning som et supplement til de offentlige ydelser på det sociale område, og fordi det er med til at give livsværdi for så mange, som jeg sagde, ikke kun modtagere, men også givere af det.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Nu var det jo ikke det frivillige, jeg spurgte til, men samspillet, og samspillet mellem det offentlige og det frivillige afhænger jo ikke af antallet af frivillige. Det afhænger bl.a. meget kraftigt af den politiske vilje i kommunalbestyrelsen til at sætte bl.a. forvaltningen i gang med at etablere partnerskaber.

Derfor synes jeg, det er meget vigtigt at vide, om det her er en aktiv, højt prioriteret diskussion i Venstre, for det gør jo, at man med sindsro kan sige: Nej, naturligvis skal Folketinget ikke forholde sig, hverken på lovgivningsmæssig eller bekendtgørelsesmæssig måde til det her, fordi det faktisk er en levende del af diskussionen i et af Danmarks store kommunalt bærende partier.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg tror, at Venstrefolkene rundt omkring i kommunerne er meget bevidste om den indsats, der bliver ydet, og også sætter lokal fokus på, hvordan forholdene skal være for det frivillige arbejde, og sætter fokus på, hvordan samspillet skal være – skal vi have partnerskabsaftaler, eller hvad er det for nogle projekter, man vil sætte i gang?

Men det er helt og aldeles op til lokalpolitikkerne at finde ud af, hvordan de vil prioritere

det, hvordan de vil gribe det an, hvordan de vil indrette det samspil efter de lokale forhold.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):
Fru Pia Kristensen som ordfører.

Pia Kristensen (DF):

I Dansk Folkeparti har vi den klare holdning, at den sociale indsats ikke kan overlades til staten alene. Der skal være sammenhold mellem mennesker, vi skal bruge hinanden, vi skal være noget for hinanden; vi må aldrig have så travlt, at vi har nok i os selv.

Derfor er vi tilhængere af det frivillige ulønnede arbejde, som er et godt supplement til den offentlige indsats. Det er nødvendigt, at udviklingen af det danske demokrati bygger på et aktivt samspil mellem det frivillige Danmark og det offentlige.

Det frivillige Danmark, Foreningsdanmark, er de frivillige organisationer, idrætsforeninger, kulturelle og kirkelige organisationer, oplysningsforbund, ungdomsforeninger, handicaporganisationer, patientforeninger, beboerforeninger, græsrodsorganisationer og mange flere. Men det er også det enkelte menneskes engagement, ansvar og aktive deltagelse i samfundet og dets fællesskaber. Det danner nemlig grundlag for den frivillige indsats. Vi skal være kritiske, og vi skal være med- og modspillere til det offentlige, og vi skal bidrage til livskvalitet og velfærd for den enkelte.

I år 2000 besluttede man at udarbejde et oplæg til et charter med værdier og rammer, som skulle udvikle og styrke samspillet mellem det frivillige Danmark og det offentlige. Målet er at udvikle velfærdssamfundet i fællesskab og ikke at opfatte frivillige som nogle, der skal overtage sociale opgaver, opgaver, som det offentlige ikke selv kan løse. Det er vi enige i i Dansk Folkeparti. Frivillige skal ikke overtage offentlige opgaver, men skal være et godt alternativ.

Kl. 15.40

Vi ønsker, at der fortsat sker en positiv udvikling i det frivillige arbejde, og derfor er vi også positive over for, at der i forslaget til vedtagelse står, at den årlige opfølgning på § 115-samarbejdet opretholdes, og ligeledes at den lokale udvikling af partnerskabsaftaler understøttes. Så på den baggrund er vi medforslagsstillere på forslaget til vedtagelse.

I Danmark har vi mange aktive og engagerede mennesker, der beskæftiger sig med frivilligt socialt arbejde, ikke kun i organisationer, men

som sagt også som enkeltpersoner, og det er selvfølgelig en kultur, der skal styrkes, den skal blomstre.

I mange kommuner udfolder det frivillige samarbejde sig med meget stort engagement, men andre steder er der fortsat en vis skepsis på begge sider.

Jeg vil sige til sidst, at vi alene af den grund mener, det er sund fornuft at opretholde den årlige opfølgning på § 115-samarbejdet, så vi kan følge det frivillige arbejde ganske nøje.

Charlotte Dyremose (KF):

Det offentlige ansvar for en række opgaver er og skal fortsat være kernen i vores velfærdssystem. Men samtidig er det helt afgørende, at det offentlige ansvar suppleres med det frivillige sociale arbejde.

Det er vores klare opfattelse, at vi kun ved i stort omfang at inddrage det civile samfund kan videre udvikle et moderne velfærdssamfund, som passer til de mennesker, der lever i det 21. århundrede. Også af den grund er vi glade for, at vi med den her forespørgselsdebat får mulighed for at diskutere dette område.

Det offentlige ansvar kan jo ikke stå alene. Sagen er, at en meget stor del af den sociale omsorg ydes i familierne og gennem de sociale netværk, og at mange sociale problemer klares i opløbet, inden det overhovedet bliver relevant at inddrage det offentlige system. Her løses også mange problemer, som det offentlige slet ikke er gearet til at løse, f.eks. ensomhedsproblemer eller problemer med social udstødelse. Og sådan skal det blive ved med at være.

Der er ganske enkelt brug for en ikkeprofessionaliseret hjælp, hvor f.eks. den ensomme kan komme et sted, hvor man ikke føler sig som klient, men snarere som deltager.

Derfor har de frivillige sociale organisationer en helt afgørende rolle at spille i forhold til udviklingen af velfærdssamfundet. Uden dem ville vi slet ikke kunne matche de udfordringer, vi står over for.

Et samfund bør altid måles på, hvordan det tager sig af sine svageste medborgere. Derfor bør vi som samfund og velfærdsstat altid bruge mange ressourcer på de allersvageste grupper i vores samfund, og det er ofte over for de grupper, det offentlige bør gribe ind med den professionelle og trænedede hjælp.

Men den indsats kan ikke stå alene. Vi må også sikre bl.a. en forebyggende indsats, der sikrer mod, at færre mennesker havner blandt de

svageste grupper, og særligt her er det offentlige indsats ikke nok.

Her er vi inde på et område, hvor den professionelle hjælp ofte slet ikke er den rigtige hjælp, men hvor en frivillig person i langt højere grad kan være den konstruktive støtte, der får ledt mennesker på rette vej.

Velfærdspolitikken må derfor bygge på et fælles virke mellem det offentlige og andre sociale aktører. Erfaringerne viser jo, at frivillige organisationer har nogle særlige kvaliteter og muligheder, når det gælder indsatsen for disse grupper. Det handler om evnen til at finde nye veje til at afhjælpe eller løse problemerne. Nogle frivillige kan bidrage med egne livserfaringer og dermed skabe muligheder for en mere ligeværdig situation mellem bruger og hjælper. Derfor skal der fortsat arbejdes med nye former for samspil og samvirke mellem det offentlige og det frivillige arbejde.

Der er ingen tvivl om den store betydning, den frivillige indsats har. Besøgsvennen, der møder op i fængslet hos den indsatte eller bryder ensomheden hos den ældre eller f.eks. de frivillige på de sociale cafeer eller væresteder. Alle sammen yder de en konkret indsats for et bedre liv for andre.

Lignelsen om den barmhjertige samaritan er grundlaget for en vigtig del af vores kultur. Medfølelsen og følelsen af et medansvar for andres ve og vel, hele udviklingen af vores velfærdssamfund tager netop udgangspunkt i det.

Men fastholdelsen og udviklingen af velfærdens forudsætter, at vi alle aktivt forholder os til denne udfordring og ikke sætter os med hænderne i skødet og overlader ansvaret til det offentlige, fordi vi nu engang har betalt vores skat. Hver dag året rundt er tusinde af frivillige det konkrete udtryk for et aktivt, menneskeligt engagement, en sand næstekærlighed.

Kl. 15.45

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Vi starter med fru Sandy Brinck. Nu håber jeg ikke, hun trykker for hårdt denne gang. Værsgo.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Det håber jeg da heller ikke.

Jeg var langt hen ad vejen enig med De Konservatives ordfører, men blev alligevel lidt bekymret, da fru Charlotte Dyremose sagde, og nu citerer jeg sådan frit fra hukommelsen: Det sociale system er ikke gearret til at tage sig af de ud-

stødte. Bare for at det spøgelse ikke skal hænge her ved højlys dag, vil jeg spørge, om Det Konservative Folkeparti vil gøre noget ved det, altså gear systemet op. Eller skulle det forstås sådan, at her er der altså en gruppe borgere, som vi må overlade til det frivillige sociale arbejde?

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Nej, jeg synes, det var en lille smule at forvrænge det, jeg sagde; men nu var det selvfølgelig også frit citeret. Det, jeg forsøger at sige, er, at i en situation, hvor man f.eks. er meget ensom og har den slags problemer, som jo kan føre til mange andre problemer, føles det ofte meget mere ligeværdigt at komme på et værested eller en café, hvor der sidder andre mennesker, som man kommer til at tale med, frem for at der kommer en offentlig person, som er ansat til det og får penge for at være der; altså denne her medmenneskelighed, følelsen af, at denne her person er der for mig, fordi vedkommende har lyst til det, og ikke, fordi systemet har givet mig en ret til det.

Så derfor mener jeg, at der er masser af områder, hvor det frivillige system er bedre gearret til at være der for de her mennesker, når det ikke er en professionaliseret hjælp, man har brug, men f.eks. en, der har prøvet det samme selv og derfor kan dele sine private, personlige erfaringer, og hvor man gennem en samtale kan få løst sine problemer.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Det gjorde mig selvfølgelig en hel del mere tryk, men jeg synes bare, at jeg hørte fru Charlotte Dyremose sige meget præcist, at det sociale system ikke er gearret til at tage sig af udstødte. Der vil jeg så godt bede den konservative ordfører om at uddybe, hvori de mangler består, og om det er noget, vi kan gøre noget ved, for så synes jeg da, at vi bør gøre det. Vi kan ikke bare tørre det af på de frivillige.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jamen så har jeg åbenbart ikke udtrykt mig klart. Jeg følte selv, at jeg forsøgte at sige, at det sociale system jo netop skal tage sig af de mennesker, som har nogle meget alvorlige problemer, men at når man f.eks. er på vej ud i problemerne – man har et ensomhedsproblem, man er måske kommet til byen, man kender ikke nogen,

man har måske oplevet en kritisk situation i sin familie, hvor man måske ved at dele den med andre kan få noget vejledning, kan få nogle gode råd – er det frivillige system langt bedre gearet til det.

Jeg føler ikke, at jeg på noget tidspunkt skulle have sagt, at det offentlige system ikke skulle være gearet til det, men blot, at med hensyn til den der personlige kontakt er det frivillige system langt bedre gearet til det, altså i de situationer, hvor man f.eks. ikke skal bruge en professionel psykolog eller skal have konkret vejledning om bestemte lovgivninger, som man f.eks. har brug for for at få en bolig.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Vi er jo alle sammen meget enige om, at frivillige kan mange ting, og at det er meget vigtigt, at vi har de frivillige. Derfor vil jeg spørge til et af de steder, hvor problemerne ligger, og som var noget af det, nogle frivillige organisationer også gav udtryk for på det møde, vi havde med dem, nemlig det problem, at nedskæringer en række steder i det offentlige betyder, at man nogle gange flytter grænsen mellem, hvad det er, det offentlige tager sig af, og hvad det er, de frivillige skal.

Konkret har jeg f.eks. hørt om et plejehjem, hvor der er sket nedskæringer på personalet, og hvor man samtidig rekrutterede frivillige, og hvor man altså står i den der situation: Hvad er egentlig de frivilliges opgave? Hvis de sidder med de ældre og skal snakke med dem og underholde dem osv., og hvis der så ikke er personale til at hjælpe den ældre person på toilettet, er det så den frivillige, der skal gå ind der, fordi man simpelt hen ikke har personale nok? Hvor står de frivillige så henne?

Der vil jeg gerne høre, hvad den konservative holdning er til, hvor grænsen går mellem frivilligt arbejde og det, det offentlige skal tage sig af, og hvordan vi sikrer, at de frivillige ikke pludselig kommer til at indgå og skulle rette op på besparelser.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Det er helt sikkert et meget relevant problem. Jeg er fuldstændig enig med fru Line Barfod i, at det ikke skal være sådan, at de frivillige bare overtager det offentliges opgaver. Det er jo også derfor, vi bl.a. har charteret, og det er også derfor, jeg bl.a. siger, at det er konstruktivt, at vi

også får denne debat her på Christiansborg en gang imellem, og jeg mener, vi skal have den sådan nogenlunde regelmæssigt, for det er heller ikke konservativ opfattelse, at de frivillige bare skal gå ind og overtage offentlige opgaver.

Samtidig spørger fru Line Barfod, hvor grænsen går. Det synes jeg er utrolig svært at fastslå, for det må jo bero på en konkret situation, om man lige giver en hjælpende hånd. Men der er ikke nogen tvivl om, at det ikke skal være sådan, at man bare fyrer det faglige personale og så ansætter frivillige i stedet for.

Kl. 15.50

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det glæder mig meget at høre, at det ikke er et konservativt ønske, at man skal bruge de frivillige til at træde ind i stedet for dér, hvor der sker nedskæringer. Jeg går ud fra, at det så også betyder, at De Konservative mener, at frivillige skal rekrutteres via frivillige organisationer, at man ikke ude i kommunerne eller på sygehuse eller andre steder selv skal oprette frivillige korps, hvor de frivillige altså nærmest bliver sådan en slags halvprofessionelle, der skal indgå.

Men jeg vil også godt spørge til et andet område, nemlig i forhold til forskellige ydelser, for vi har jo også problemet med, at når der bliver skåret ned på, hvad folk kan få af hjælp, så bliver det i større og større omfang nødvendigt for frivillige organisationer at træde til med legater og andet.

F.eks. har man problemet omkring huslejedækning, hvor det nærmest er umuligt i dag at få socialforvaltningen til at gå ind og hjælpe med at betale en husleje, så en familie ikke bliver sat på gaden. Mener De Konservative, at her er det de frivillige, der skal træde til? Eller mener man, at det faktisk er en offentlig opgave at sikre, at familier ikke bliver sat på gaden?

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Faktisk mener jeg ikke, at det er så enormt vigtigt, hvem der rekrutterer de frivillige. Det vigtige er, at den frivillige er der frivilligt, og fordi vedkommende har lyst til at være det. Om man ønsker at være frivillig gennem en organisation, eller om man f.eks. ønsker at henvende sig til sin kommune, vil jeg gerne lade være op til den enkelte frivillige.

Man kunne også forestille sig, at der var frivillige, der havde noget imod at være i en orga-

nisation, men simpelt hen blot ønskede at gøre en særlig indsats, måske for en person, man kendte fra sin opgang, eller noget i den stil. Så hvem der rekrutterer, er ikke vigtigt for mig.

Med hensyn til husleje og til, hvorvidt man skal sættes på gaden, vil jeg sige, at det selvfølgelig er et offentligt ansvar at sørge for, at mennesker har tag over hovedet, det er helt naturligt. Men samtidig har jeg heller ikke noget problem med, at frivillige, private organisationer går ind og spæder lidt ekstra til, giver lidt ekstra, f.eks. julekurve op til jul, hvor man lige har brug for det der ekstra krydderi på tilværelsen, og hvor nogle familier kan have mere brug for det end andre, der måske er i den samme økonomiske situation, fordi familien har nogle andre forhold, f.eks. har børn eller noget i den stil, der gør, at deres økonomi er dårligere.

Derfor har jeg ikke noget problem med det private supplement, men det er naturligvis det offentliges opgave at sørge for, at mennesker har tag over hovedet.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Vi siger tak til fru Charlotte Dyremose.

Det er hr. Villy Søvnald, der er næste ordfører. ... Undskyld, fru Margrethe Vestager.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Tusind tak. Undskyld min kluntethed i disse nye ringetider ...

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Der skal samtidig markeres, så jeg kan se det. Jeg kan ikke se den der, den går op til teknikken.

Margrethe Vestager (RV):

O.k.

Jeg er ikke helt enig med fru Charlotte Dyremose i, at det er ligeegyldigt, om det er kommunen, der rekrutterer, eller om det er via foreningerne, det frivillige arbejde organiseres. Vi har jo efterhånden set eksempler på, at kommuner eller institutioner simpelt hen averterer efter frivillige i sådan et slags halvt ansættelsesforhold. Jeg synes, det rejser nogle problemer, for det gør, at skellet mellem, hvem der er medarbejder, og hvem der er frivillig, bliver stadig mere flydende, fordi det hele mere eller mindre går ind over lederen af institutionen.

Sådan som jeg oplever de frivillige organisationer, så er man meget bevidst om det, fru Charlotte Dyremose også nævner, nemlig at det ikke

er sikkert, at man vil indrulleres i et stort organisationshierarki, man vil bare gerne gives mulighed for at yde en indsats. Derfor vil jeg gerne høre den konservative vægtning mellem egentlige partnerskaber og så den her direkte rekruttering, som vi altså oplever stadig flere eksempler på.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Nu synes jeg, det er meget svært sådan sort-hvidt at sige, at her er grænsen mellem det ene og det andet. Men jeg er fuldstændig enig med fru Margrethe Vestager i, at det selvfølgelig ikke skal komme til at være et ansættelsesforhold, så man skal være ansat i sin kommune uden løn eller transportgodtgørelse.

Umiddelbart er det også klart min opfattelse, at langt de fleste mennesker har det ganske godt med at være rekrutteret som frivillig gennem en organisation. Men der er dog også de andre, og derfor synes jeg – altså med hensyn til spørgsmålet om grænsen mellem den direkte rekruttering og partnerskaberne – at partnerskaberne er en utrolig god vej ud af det her, og jeg mener også, at det primært er den, man skal fokusere på. Det er jo også derfor, vi fra konservativ side er med i den vedtagelse, der er her.

Men jeg har som sagt ikke noget problem med, at det andet også foregår, så længe det ikke bliver et ansættelsesforhold. Men det skal vi naturligvis holde øje med at det ikke gør.

Kl. 15.55

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Ønsker flere ordet? Det er ikke tilfældet. Så er det hr. Villy Søvnald som ordfører.

Villy Søvnald (SF):

Også jeg vil gerne tilslutte mig roserne til det frivillige sociale arbejde, som jo er en unik kontekst i dansk sammenhæng, nemlig en sammenhæng, hvor vi har en relativt stor offentlig sektor, der både sikrer penge til mennesker, der har brug for penge, fordi de ikke selv er i stand til at sikre det, og som sikrer service på en række områder. Så har vi ved siden af i meget fin forståelse en frivillig sektor, som aldrig er gået ud i sådan en ideologisk konkurrence med det offentlige med henblik på, at de kunne bedre og sådan noget. Det har jeg meget sjældent hørt frivillige sige. Jeg tror, det er grunden til, at vi har det meget frugtbare og meget respektfyldte forhold, vi har.

Det har også været det frivillige sociale arbejdes historiske funktion at udfylde roller i vores samfund. I sin tid startede man børneforsorgen, og man startede andre typer af forsorg. Når der var et behov, der ikke var erkendt i samfundet, er frivillige af forskellig orientering gået ind af et godt hjerte og startet det op. De seneste eksempler er vel kvindekrisecentrene.

Det betyder, at den ene vigtige rolle for frivilligt socialt arbejde er at udpege nye behov i et samfund, der udvikler sig, som man ikke altid ser. Man har brug for spejdere ude omkring til at påpege nye behov.

Den anden vigtige rolle er at være et kritisk spejl i forhold til samfundsudviklingen. Der synes jeg også, der er meget god grund til at rose den meget fine balance, vi har mellem det offentlige system og de frivillige. Vi oplevede i 1980'erne under den daværende borgerlige regering, Schlüterregeringerne, at det var de frivillige organisationer, der først rejste advarselssignalerne i forhold til den nye fattigdom. Det var Folkekirkens Nødhjælp, det var Frelsens Hær, det var Kirkens Korshær osv., der meldte, at vi havde en ny type af fattigdom, vi ikke havde set før.

Det var også frivillige organisationer, Børnernes Kontor, Frelsens Hær osv., der op til jul i år meldte om, at vi ser en ny type af langt dybere fattigdom, end vi har set før. Meldingen kom samtidig med den store række af fattigdomsrapporter. Det synes jeg er en meget vigtig funktion, at frivillige sociale organisationer er et kritisk, kærligt spejl i forhold til også at varetage levevilkårene for mennesker, der ellers måske let bliver overset.

Frivilligt socialt arbejde er også kendetegnet ved nogle gange at betjene nogle grupper, der ikke har de bedste erfaringer med det offentlige system; også fordi det offentlige system jo i mange tilfælde spiller nogle tricky dobbeltroller, både som kontrollant og som udbetaler af hjælp og som den, der måske skal tvangsfjerne et barn. Der tror jeg, vi har brug for nogle, der er helt uafhængige af offentlige myndighedsopgaver, så man aldrig er i tvivl om, at de er her for at hjælpe og alene for at hjælpe.

Jeg har selv tilbragt en del af mit liv i Kontaktudvalget til det frivillige sociale arbejde. Jeg kan huske, der var en formand, der hed Henning Muff, der dengang var formand for KFUM's sociale arbejde, og han indledte ethvert møde med at sige: Frivilligt socialt arbejde lever

af lyst, men dør af pligt. Dermed mente han, at autonomien er helt afgørende.

Der vil jeg godt have socialministeren til at svare på hen mod slutningen, eller hvornår hun nu gerne vil, hvad regeringens holdning er til disse grundsætninger om autonomien. Det er, fordi jeg har hørt rygter – men rygter kan jo være forkerte – at regeringen skulle være i færd med at ændre udpegningen af kontaktudvalget, at i stedet for at organisationerne selv udpeger, vil regeringen foretrække at udpege. Det kan jeg slet ikke forestille mig er rigtigt, efter at jeg har hørt ordførertalerne fra Venstre og De Konservative, for de har netop betonet autonomien. Men netop derfor vil det jo så være en glimrende lejlighed til at få det ondsindede rygter fuldstændig afkræftet her i dag, så vi kan melde ud til det frivillige sociale arbejde, at der slet ingen planer er om, at de statslige myndigheder vil gå ind og blande sig i, hvordan man sammensætter det her.

Så vil jeg runde af med at sige, at jeg også synes, der er et krydsfelt, hvor man skal passe på. Under den tidligere debat blev der talt om et plejehjem. Jeg synes, der er et andet eksempel, der også trænger sig på, nemlig sygehusene. Når nu man på grund af den meget stramme økonomi fra regeringens side afskediger socialrådgivere på sygehusene, f.eks. i H:S, hvor man stort set har afskaffet socialrådgiverne, dvs. dem, der hjælper på kræftafdelingerne i de meget, meget svære sager, så er det klart, at så kvitterer ordentlige mennesker ved at sige: Jamen så må andre gå ind og gøre det. Er det en god udvikling, vil jeg bare spørge? Jeg synes ikke, det er det.

Kl. 16.00

Jeg tror, der er steder i det her liv, hvor den er behov for professionel indsats også med den afstand, som de allernærmeste ikke har. Der er også brug for de allernærmeste, det er slet ikke det, men jeg synes ikke, det er noget, der skal påtvinges, og det bliver det, hvis man ikke holder meget stærkt fast i den linje, der har været så fin mellem frivilligt socialt arbejde og offentligt socialt arbejde i Danmark.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg vil gerne spørge hr. Villy Søvnald: Hvis nu Kontaktudvalget for frivilligt socialt arbejde selv synes, at de har brug for at blive fornyet og kommer med et forslag til, hvordan de synes, man kunne lave et mere rigtigt og bedre udvalg frem-

over, hvordan vil SF så tage imod sådan et forslag?

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

For SF er det helt afgørende, at de frivillige får lov til at organisere sig, som de gerne vil. Det synes jeg er hele udgangspunktet i en diskussion, og det skal statsmagten ikke blande sig i, for så har vi ikke længere frivillige, så har vi noget, som er et forlænget departement af staten. Det er fint nok, men dem har vi jo i forvejen en del af. Hvis det er frivillige, vil vi med stor interesse se på, hvad det er for et udspil, der kommer.

Det her var bestemt ikke et indlæg imod fornyelse eller forandring, for som bekendt er SF et meget forandringsparat parti. Men når rygterne er der, og når man samtidig ser, hvordan regeringen har handlet i andre sager, er risikoen jo nærliggende for, at man afskaffer råd og nævn, der selv udpeger deres medlemmer, til fordel for, at staten udpeger dem.

Jeg hørte ikke fru Eva Kjer Hansen helt klart. Er det, fordi regeringen er på vej med et oplæg, der betyder, at staten vil udpege dem? Var det det, der affødte spørgsmålet? Jeg er lidt usikker på det.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Med fare for at blive irettesat af formanden kan jeg oplyse hr. Villy Søvnald om, at kontaktudvalget selv er i gang med nogle overvejelser om, hvordan de synes en fornyelse og en forbedring af kontaktudvalget kunne se ud.

Der vil jeg sige, at vi fra Venstres side vil se meget positivt på et sådan udspil, for vi synes nemlig, at det er helt rigtigt, at det er fra den side, initiativet kommer til at få dannet lige netop det forum, som man synes er det bedste til at have kontakten og til at fremme det frivillige sociale udvalg.

For nu at leve op til Folketingets regler vil jeg spørge: Vil ikke også SF være meget positiv i forhold til at høre lige netop det udspil, som organisationerne selv vil fremsætte?

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg forstår fru Eva Kjer Hansens spørgsmål sådan, at der implicit i selve spørgsmålet ligger en meget klar afvisning af, at Venstre overhovedet kunne forestille sig at gå ind fra statsmagtens

side og blande sig i sammensætningen af kontaktudvalget.

Det er fint, for jeg tror, det er vigtigt, at de frivillige organisationer er meget opmærksomme på, at den risiko overhovedet ikke eksisterer, for så er de jo også frie til at kunne ytre sig, som de vil, så er der ikke længere nogen sort sky, der truer: at hvis man ikke gør noget bestemt, så risikerer man dette.

Derfor var jeg sådan set meget glad for spørgsmålene fra fru Eva Kjer Hansen. Jeg vil godt takke fru Eva Kjer Hansen for spørgsmålene, for hermed er den myte, der har vandret blandt frivillige om, at man risikerede, at statsmagten udpegede medlemmerne, med de to spørgsmål definitivt aflivet. Tak for det. Jeg håber, at socialministeren med socialministerens autoritet vil være lige så klar i afvisningen, når vi når så langt.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så er det den næste ordfører.

Margrethe Vestager (RV):

Det Radikale Venstre tillægger ikke kun samspillet mellem Foreningsdanmark og det offentlige stor vægt. Vi tillægger det også kraften til at være reelt fornyende for mange borgeres liv og sociale kontakt.

Det er i samspillet her, vi finder det reelle modstykke til den redefinering af borgeren til forbruger, som vi ser så mange tegn på i disse år og måneder. I samspillet mellem Foreningsdanmark og det offentlige får borgeren mulighed for at være med til at holde kommunen i balance mellem det at være en professionel servicevirksomhed på den ene side og det at være borgernes fælles organiseret for at løse fælles opgaver på den anden side. Det er ikke lige meget. Der vil ofte være en afgørende kvalitativ forskel på, om den enkelte kan deltage i eller have kontakt til det frivillige arbejde.

Kl. 16.05

Jeg tror, vi har en mindre rosenrød eller romantisk opfattelse af, hvordan samspillet fungerer efter læsningen af redegørelsen fra i år. Dette års § 115-redegørelse har, synes jeg, en meget tankevækkende formulering om, at samspillet har fundet sit naturlige leje. Det er tankevækkende, fordi samspillet netop er samfunds- og menneskeskabt og ikke naturligt.

Det er viljen til samarbejde, der gør forskellen. Det er den lokale politiske vilje til at sørge for, at samarbejdet kommer til at køre, der gør

forskellen. Det er de frivillige organisationers vilje til at samarbejde med det offentlige, der gør forskellen. At der så ydermere er sket et fald i antallet af kommuner, der har en frivillighedspolitik, gør det endnu mere tankevækkende, at der skulle være nogen form for naturlighed på spil.

Det synes ganske klart, at de kommuner, som faktisk bruger § 115-midlerne til det oprindelige formål og nogle endda mere til, er også kommuner med en frivillighedspolitik. Der, hvor man ikke har en frivillighedspolitik, opfordrer vi til, at man får en, og det kan faktisk ikke gå hurtigt nok.

Derfor er det også ærgerligt, at de otte meget velbesøgte regionale møder ikke havde en særlig stærk kommunal repræsentation, i hvert fald ikke dem alle sammen, for dialogen mellem det frivillige Danmark og det kommunale Danmark forudsætter, at man deltager, det forudsætter måske også, at man rent faktisk er fysisk til stede og ikke kun har dialogen på andre måder.

Vi opfordrer også kommunerne til at gå i dialog med de frivillige organisationer om at formulere lokale chartre med en opfølgning til den lokale frivillighedspolitik og i forlængelse heraf afsøge mulighederne for at indgå partnerskabsaftaler. Den frivillighedspolitik, der er formuleret i en dialog og i et samspil, bliver et helt andet afsæt for partnerskaber end en frivillighedspolitik, der er formuleret af kommunen alene.

Det er også afgørende for os, at partnerskabsaftaler ikke er en måde at omgå økonomiske nedskæringer på eller et forsøg på at kompensere for lave normeringer. Partnerskaber må ses som en mulighed for at forny en ydelse og et samvær og vil ofte være en investering i både tid og penge.

Fra Folketingets side bør vi tilsvarende være med til at skrælle de barrierer væk, der måtte være. For selv om reglerne er blevet bedre, er det jo stadig væk sådan, at mange mennesker oplever, at de, når de er på overførselsindkomst af forskellig karakter, ikke længere har fritid. De oplever, at der er en barriere for, hvad de faktisk kan gøre. Vi håber meget, at vi i løbet af foråret kan følge op på det radikale beslutningsforslag om ændringer på dette område.

Samtidig håber vi også, at en fortsættelse af § 115-redegørelsen vil være med til at kaste lys over, hvad der faktisk foregår på området, og vi glæder os meget til at se konkrete partnerskaber lokalt.

Kontaktudvalget har et arbejde i gang, som tegner meget lovende i forhold til, hvad det er for nogle overvejelser, man skal gøre sig. Hvad skal de frivillige sociale organisationer overveje? Hvad skal den kommunale forvaltning overveje? Hvad skal medarbejdere og faglige organisationer overveje, og hvordan inddrages brugere og borgere?

Grundlaget for at skabe en fælles kultur i gensidig respekt og balance er med charteret til stede. Det, der er meget afgørende, er, at vi også fra Folketingets side holder fokus, understøtter det lokale arbejde og fjerner de barrierer, som vi kan fjerne, for at det faktisk giver mening og bliver til virkelighed i det glade danske landskab.

Line Barfod (EL):

Det frivillige arbejde er fuldstændig afgørende for, at det danske samfund hænger sammen. Det har været afgørende for, at vi har fået opbygget det velfærdssamfund, vi har, og det vil også være afgørende, hvis vi skal udvikle velfærdssamfundet i stedet for at afvikle det, som visse kræfter er i gang med. Jeg håber, at vi kan fortsætte med at have en god sammenhæng mellem frivilligt arbejde og det, det offentlige står for.

Det, der er helt afgørende, er at huske, at det frivillige arbejde altid kun er noget ekstra; det er altid noget andet end det, det offentlige skal komme med. De ydelser, som borgerne har krav på, skal de have fra det offentlige. Det er ikke de frivillige, der skal komme med dem, for så kan det gå galt både i forhold til den konkrete frivillige og i forhold til grænserne for, hvad det er, borgerne kan kræve, og hvor de kan kræve det henne.

Hvis de frivillige pludselig på plejehjem, sygehus eller andre steder kommer ind og skal tage sig af borgerne og dermed udfylde noget af det, som ellers er de offentligt ansattes arbejde, hvad sker der så, hvis det går galt? Hvem kræver man erstatning hos? Hvad med magtanvendelsesregler osv.? Der er alt for mange gråzoner, som vi ikke skal ud i.

Kl. 16.10

Derfor er det utrolig vigtigt at holde fast i, at de frivillige leverer noget ekstra, at de giver den ekstra omsorg, den ekstra hjælp.

Derfor er det også meget relevant, at vi her får diskussionen om, at det ikke er smart, at institutionerne selv går ud og rekrutterer frivillige, men at vi netop har de frivillige organisationer, der kan være med til at opsætte nogle retningslinjer for, hvad det er for nogle opgaver, de fri-

villige skal påtage sig, hvordan det skal foregå osv.

Det er også vigtigt, at vi sørger for, at der i det frivillige arbejde er plads til nye skæve ideer, at man ikke kun indgår aftaler og bruger frivillige fra etablerede organisationer på etablerede områder, men at man hele tiden husker på, at der kommer nye behov til. Der kan være nye organisationer, der får øje på noget, som der ikke var nogen der havde tænkt på tidligere, og som dermed kan løse nogle opgaver, måske kan løse nogle problemer, som vi først lige er ved at få øje på.

Det kræver så også, at vi er risikovillige, at politikerne i kommunerne og i Folketinget tør sige: Vi har givet nogle penge til nogle projekter; det kan godt være, at det ikke går så godt, men her er nogle, der virkelig har en god idé, som vi tror på kan gå godt, og det vil være rigtig godt, hvis det går godt.

Jeg har prøvet at snakke med nogle af de unge, som for nogle år siden lavede Stop volden, og de fortalte om, hvordan det i mange kommuner havde været ufattelig svært at få kommunerne til at forstå, at man skulle give sådan nogle helt unge mennesker nogle penge til at lave en koncert, eller hvad det nu ellers kunne være, og at det faktisk kunne have stor betydning for at lave noget kriminalpræventivt arbejde, der jo samtidig også har en social dimension.

Her tror jeg altså at vi som politikere skal være bedre til at være risikovillige og også til at stille op over for pressen og sige, at nogle gange skal man altså også give nogle penge til nogle projekter, der kan gå galt – ikke kun store edb-projekter eller anlægsprojekter, for der kan vi godt risikere millioner og milliarder, men vi skal også på de små beløb turde tage skraldet, når det kommer.

Så er der det her med rådighedsbegrænsningerne. Der håber jeg at ministeren vil bekræfte, at det også er ministerens opfattelse, at det, at man laver frivilligt arbejde, ikke skal have betydning f.eks. i forhold til ens førtidspension. Jeg møder alt for ofte folk, som er aktive i patientorganisationer eller andet, som bliver mødt af: Du er jo i stand til at hjælpe andre med at få opfyldt nogle af deres behov, så må du også kunne klare noget mere på arbejdsmarkedet, så har du ikke behov for så høj pension, eller så har du ikke behov for de her handicapkompenserende ydelser eller andet.

Der håber jeg at ministeren vil bekræfte, at man altså godt kan lave et stykke frivilligt arbej-

de, kan gøre en indsats for at hjælpe andre, uden at man skal være bange for at blive straffet personligt for det, for så risikerer vi, at mange af dem, der i dag laver et stykke arbejde, måske bliver skræmt væk fra det.

Jeg håber, at vi med den virkelighed, der er udenfor, og med den enighed, der åbenbart er om, at det, der er vigtigt, er, at frivillige er nogle ekstra, der ikke skal ind og kompensere for nedskæringer, kan arbejde for, at frivilligt arbejde fortsat kan have en stor og positiv betydning i Danmark.

Tove Videbæk (KD):

Startskuddet til charteret for samspillet mellem det frivillige Danmark og det offentlige blev jo givet i 2001, som var det internationale frivillighedsår. Charteret indeholder nogle bud på vigtige spilleregler for samspillet mellem det frivillige Danmark og det offentlige Danmark. I charteret står der bl.a., at vores velfærdssamfund bygger på et enestående og aktivt samspil mellem det frivillige Danmark, Foreningsdanmark, og det offentlige. Oplægget fremhæver også det frivillige Danmarks mulighed for at vise nye veje og bidrage til udvikling af velfærdssamfundet.

Charterets formål var bl.a. at give den enkelte borger de bedst tænkelige rammer for at være en aktiv del af forpligtende fællesskaber og at styrke samfundets sammenhængskraft.

Det frivillige idébetonede arbejde, hvor ulønnede ledere gør en stor indsats til gavn for andre, har gennem historien haft uvurderlig betydning for det danske samfund. De fleste frivillige organisationer er et resultat af, at der var nogle mennesker, der var nogle ildsjæle, som havde visioner og gik i kamp for at få dem realiseret.

Efter anden verdenskrig herskede der i Danmark en stærk tro på statens evne til alene at skabe velfærd og livskvalitet for alle. For 20-30 år siden blev de frivillige organisationer og deres medarbejdere faktisk mødt med modvilje hos en del af samfundet, men det er heldigvis ændret rigtig meget de senere år.

Kl. 16.15

Offentlig forvaltning har i sagens natur et anonymt præg over sig, og der er mange problemer og behov, som det vil være svært for offentlige institutioner eller lovgivning at afhjælpe. F.eks. kan man jo ikke lovgive om det at have venner; man kan ikke lovgive om, at alle bør have mindst én ven.

Når vi så er inde på det frivillige her, vil jeg sige, at vi i Danmark nu som aldrig før har brug for en drøftelse af, hvad der egentlig er offentlige opgaver, og hvad der bør løses i de nære relationer, familien, venner og i diverse frivillige netværk eller i et samarbejde mellem disse.

Vi er her i Folketinget og især i Socialudvalget egentlig på tværs af partierne meget optaget af problemstillingen vedrørende samspillet mellem det offentlige og de frivillige organisationer, og for at finde ideer til løsninger på området tog vi i 2003 en tur til USA for at kigge på, hvordan man gjorde derovre. Det var en meget nyttig tur, og vi fik mange gode input, bl.a. fik vi slået fast med syvtommersøm, at man meget konkret skal beskrive, hvad det helt præcis er, de frivillige kan og skal i samarbejdet med det offentlige.

Samspillet mellem det offentlige og de frivillige skal baseres på tillid og respekt for hinandens opgaver og roller, og de frivillige organisationers ret til selv at vælge og prioritere deres opgaver skal naturligvis respekteres.

Men det, vi er inde på her i dag, er jo egentlig, at der er en del barrierer for det frivillige sociale arbejde. På grund af det blev der nedsat et tværministerielt såkaldt tæskehold, der skulle undersøge, hvor barriererne befandt sig, og så pege på love og regler, der var i vejen for arbejdet, og de her barrierer skulle så ryddes af vejen, så de frivillige lettere kunne være med.

I løbet af foråret 2003 stillede jeg spørgsmål omkring status vedrørende tæskeholdet og fik da den 10. juni en oversigt. Tæskeholdet havde lavet et notat, som indeholdt 15 problemområder.

Vi tager her i forslaget til vedtagelse i dag fat på et par af disse punkter, som kan være barrierer for det frivillige arbejde. Bl.a. har vi taget fat på § 115-samarbejdet og redegørelsen, som vi har brug for kommer hvert år. Vi ved, at det var en kamp at få kommuner og amter i gang med at udbetale § 115-pengene til de frivillige organisationer. Derfor vil vi nødig undvære den redegørelse, for det er ligesom et pust i nakken på kommuner og amter, at de skal sørge for at få uddelt de her § 115-penge. Ligesådan er partnerskaberne vigtige, og ligesådan er det vigtigt, at vi hele tiden overvejer vedrørende lovgivning, om vi sætter nye barrierer op for de frivillige.

Jeg håber, at vi når dertil inden så længe, at førtidspensionister, efterlønsmodtagere og andre kan deltage i frivilligt arbejde, uden at de skal være nervøse for at miste deres pension, eller hvad det er, de får.

Men der er langt flere problemer, der skal løses. Dem må vi så tage ved en senere lejlighed, for det frivillige sociale arbejde er simpelt hen utrolig værdifuldt både for den enkelte frivillige, for borgerne, der bliver hjulpet, og også for hele samfundet.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg vil gerne takke for en god debat, hvor også nogle af knasterne i det frivillige samarbejde kom frem.

I min besvarelse lagde jeg jo vægt på, hvordan vi havde fulgt op på charteret for at give en redegørelse i forhold til det. Jeg er fuldstændig enig i de problemstillinger, der er blevet rejst, og jeg er også enig i, at vi må prøve at løse dem.

Fru Sandy Brinck nævnte, at det kunne være svært for nogle kommuner at finde ud af: Hvordan skal vi gøre det her? Og det kunne også være svært for nogle foreninger at finde ud af: Er vi målgruppen eller hvad? Det var også nogle af de problemstillinger, der blev nævnt på de dialogmøder, der har været rundt omkring i landet. De vil blive behandlet i den avis, der kommer, hvor man vil referere de mest gængse spørgsmål og problemstillinger og også give noget vejledning og svar på dem i forhold til det.

Ud over det tilbyder Center for frivilligt socialt arbejde konsulenthjælp til grupper af frivillige, der ønsker samarbejde på tværs af foreningerne, og centeret tilbyder også konsulentbistand til de ansatte frivillighedskonsulenter i amter og kommuner. Det betyder jo i hvert fald, at hvis man har spørgsmål og er i tvivl, så kan man få konsulentbistand i centeret.

Kl. 16.20

Selvfølger skal vi have udbredt, at kommunerne så faktisk benytter sig af den rådgivning, og det håber vi vi kan gøre netop ved dialogmøder og opfølgning på dem.

Der har været en række spørgsmål. Næsten alle ordførere har taget de problemstillinger op, der følger i kølvandet på, at man er på overførselsindkomst, at man enten er på førtidspension eller på dagpenge, eller hvad det nu kan være. Der er jeg fuldstændig enig i, at det er et problem. Her har vi en masse gode kræfter gående rundt, og hvorfor skulle de ikke have lov til at få indhold i tilværelsen og føle, at de kan gøre nytte? Årsagen til, at de kan klare det, men ikke har et arbejde, er jo netop, at man selv bestemmer betingelserne og præmisserne og kan sige fra, når kroppen ikke kan, eller hvad det kan være, der er galt.

Jeg blev lidt beroliget, da jeg så den pjece, Beskæftigelsesministeriet har udgivet, og som jeg nærmere vil kalde en vejledning, for det er netop meningen, at den skal bruges i a-kasser, i socialforvaltninger osv., så sagsbehandlerne kan støtte sig til det, der står deri. Der er reglerne selvfølgelig listet op, og der er også nogle konkrete eksempler på: Hvad kan man? Og reglerne er ikke så snævre, som nogle a-kasser og socialforvaltninger har tolket dem hidtil. Derfor synes jeg selvfølgelig, det er godt med evalueringen. Sigtet er jeg i hvert fald fuldstændig enig i.

Jeg vil sige til fru Line Barfod, at det selvfølgelig ikke er rart for nogen at få at vide: Nåh, hold da op, så har du fået førtidspension, men du kan rende rundt og spille frisk her. Det må jo falde tilbage på kommunen, der ikke har lavet en ordentlig arbejdsprøvning, ikke har foretaget en korrekt sagsbehandling.

Men lad os nu se på evalueringen, og lad os håbe, at a-kasser og socialforvaltninger finder ud af, at der er meget vide grænser for det frivillige arbejde.

Der blev også spurgt til, om grænserne flytter sig med hensyn til, hvad der er en frivillig indsats, og hvad der er kerneydelserne i det offentlige. Der er jeg fuldstændig enig i, at de ikke skal flytte sig. Der er noget helt fundamentalt og også noget lovpligtigt, som det offentlige skal tage sig af, og der må grænserne ikke lige pludselig rykkes, fordi det passer godt ind i budgetplanlægningen.

Derfor synes jeg alligevel godt, at man kan tænke nye tanker. Altså hvis man inden for det offentlige i en kommune eller et andet sted får en god idé, hvor man godt vil samarbejde med frivillige organisationer, så skal man have lov til det. Der tror jeg ikke, vi skal være så bange for det eller synes, at det er så farligt, at vi ikke tør give os i kast med det.

Jeg har endda hørt, at noget, der i Nordborg Kommune startede og blev sat i gang som kommunal frivillighed, senere blev overtaget af en forening og i et andet tilfælde blev anledning til, at man dannede en forening. Så jeg synes, at det er lidt for meget ude af proportioner, hvis vi skal være bange for den kommunale frivillighed. Nu synes jeg såmænd lige så godt, vi kan prøve at få nogle erfaringer med det med et vågent øje i forhold til, at man ikke skal gå ind og overtage de kommunale opgaver, men de gode ideer skal vi i hvert fald ikke være dem der skyder ned; vi skal bare sikre os, at det er noget, der ligger ud over kerneydelserne.

Der blev spurgt fra hr. Villy Søvnalds side, hvad regeringen mener om, at Kontaktudvalget til det frivillige sociale arbejde nu skal have ny struktur. Det har de selv bedt om. De synes, strukturen har været lidt for tung, og man kan spørge sig selv, hvorfor Socialministeriets repræsentant skal være næstformand i udvalget osv.; det synes jeg egentlig ikke er særlig hensigtsmæssigt. Der har de jo diskuteret forskellige modeller, og så vidt jeg kan forstå, kunne de godt tænke sig, at den til enhver tid siddende socialminister skal være med til at udpege nogle eller noget i den dur.

Jeg er sådan set fuldstændig ligeglad, hvordan de gør det. Det, der er vigtigt for mig, er, at de bliver enige om en model, som de så indstiller, og så har jeg sådan set bare tænkt mig at tage den til efterretning og foreslå den, for det må jo være dem selv som organisation, der ved bedst; de er jo rigt repræsenteret i dag fra forskellig side. Så må det blive den løsning.

Så hvis der er nogen, der går og hviske-tisker, så synes jeg da, de skal sørge for, at deres repræsentanter bringer det op i kontaktudvalget, som det ser ud i dag, sådan at det, der kommer, bliver en indstilling, alle kan leve med. Jeg har i hvert fald intet ønske om at udpege flere eller få mere indflydelse, end jeg har i dag. Så den skulle gerne manes i jorden.

Der har været et del kritik af det her fantastiske udtryk »det naturlige leje«, som er blevet nævnt af flere. Og jeg må da også sige, at det er malplaceret; det er altså noget, der har sneget sig ind. Den, der har været forfatter til CASA-rapporten, har ligesom vurderet, at fordi vi har nået de her 97 pct., så må man sige, at vi har nået et naturligt leje. Og vi har overtaget det i oversendelseskrivelsen, så ordet er gået igen dér. Men det er da helt rigtigt, at der da ikke er noget naturligt leje i denne her sag, og jeg synes også, vi skal arbejde for, at der kommer mere frivillighed understøttet af det offentlige. Det siger jeg jo så med risiko og fare for at blive kaldt hattedame, som det jo er lykkedes mig at blive kaldt nogle gange.

Jeg synes faktisk, at vi får en ny udvikling af socialpolitikken ved at bruge frivillige, og at vi får det her supplement, som lidt blev misforstået i forhold til den konservative ordfører, netop fordi de frivillige kan noget, andre ikke kan. Li-gegyldigt hvor mange penge man giver en offentlig forvaltning, så er der bare nogle ting, de ikke kan, hvor styrken ved de frivillige er, at de måske har prøvet det selv og har den helt særlige

ge erfaring, og at man kan være anonym, at man ikke skal komme med cpr-nummer og alle de her ting. Det er jo det, der menes med det.

Kan det lade sig gøre at gøre det her bedre og få flere ting i gang, så er jeg jo kun interesseret i det. Derfor mener jeg ikke, at det har fundet et naturligt leje, hvor det skal lægge sig; det skal forhåbentlig rykke sig hele tiden.

Jeg tror, det var de spørgsmål, der blev rejst under debatten, og som jeg sådan set synes er meget vigtige.

Jeg vil derfor gerne takke for en god debat og håbe på, at vi kan blive ved med at udvikle området.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så vil fru Margrethe Vestager gerne have ordet for at samle op for forslagsstillerne.

Margrethe Vestager (RV):

På forslagsstillernes vegne vil jeg gerne som ministeren sige tak for debatten. Jeg synes, det har været en meget konstruktiv og åben debat, og jeg synes også, vi har fået vendt nogle af de problemstillinger, der er, kontant og meget konkret i samarbejdet.

Det mest afgørende at glæde sig over synes jeg er den brede opbakning, der er bag forslaget til vedtagelse, som faktisk kommer til at gøre en konkret forskel i forhold til situationen før denne forespørgsel, dels ved, at vi er sikre på at få en årlig § 115-redegørelse, dels ved, at partnerskaber understøttes som en realitet, og det vil sige, at der skal være et fortsat arbejde med at sikre, at metoderne og modellerne bliver udviklet og bliver gjort tilgængelige, og at der bliver en vidensdeling om, hvordan de fungerer, og sidst, men ikke mindst, at der i den konkrete lovgivningsproces her i Folketinget bliver set på lovgivningen gennem de briller, som charteret giver os, nemlig om lovgivningen virker hæmmende eller fremmende i forhold til det frivillige arbejde og i forhold til samspillet mellem det frivillige og det offentlige.

Med de ord så vil jeg gerne sige tak til ordførerne og tak til ministeren, også for det engagement, som er vist i debatten.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Afstemningen om det fremsatte forslag til vedtagelse vil som tidligere meddelt finde sted i morgen, torsdag den 15. januar.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 104:

Forslag til lov om ændring af lov om social service og ligningsloven. (Forbedringer af ledsageordningen, præcisering af kvindekrisecentrenes virksomhed, indførelse af hjemmel til at drive døgnhuse m.v.).

Af socialministeren (Henriette Kjær).
(Fremsat 10/12 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Flemming Oppfeldt (V):

Da Venstres ordfører på det her område ikke kan være til stede, skal jeg fremføre Venstres synspunkter vedrørende dette lovforslag.

Det indeholder fem delelementer: Det drejer sig om en udvidelse af ledsageordningen, præcisering af kvindekrisecentrenes virksomhed og indførelse af en hjemmel til at drive døgnhuse. De tre ting skal jeg vende tilbage til.

Men først om de to andre bestemmelser: Der indføres en hjemmel til at fastsætte nærmere regler for, hvordan kommunerne skal indbetale bidrag til den særlige pensionsopsparring for de forældre til handicappede børn, der modtager den særlige supplerende ydelse efter servicelovens § 29 a. Det går vi ind for.

Vi går også ind for at ophæve den revisionsbestemmelse, der ligger i servicelovens § 146, da der ikke mere skønnes at være behov for denne bestemmelse.

Om de tre hovedelementer: Venstre vil gerne anbefale en udvidelse af ledsageordningen, som er en opfølgning på regeringens handicap-handlingsplan. Udvidelsen indebærer en ret for unge mellem 16 og 18 år til ledsagelse. På den måde vil også unge handicappede have mulighed for at deltage i fritids- og kulturaktiviteter uden nødvendigvis at skulle have far og mor med. Desuden vil alle, der modtager ledsagelse, kunne modtage et årligt beløb på 650 kr. til dækning